

מסורת הש"ס

מצות חליצה פרק שנים עשר יבמות קו.

עין משפט
נר מצוה

עו א מיי פ"ד מהלכות
יבום הלכה טו סמג
עשין נב טו"ש"ע אה"ע י'
קסט פט"י מד ובסדר
חליצה ספ"י ל ובפירוט
סדר חליצה ספ"י מה:
עו ב מיי שם הל' בד
טו"ש"ע שם סג' בל'
חליצה ספ"י י:
עו ג מיי שם הלכה ז
טו"ש"ע שם ספ"י י'
ובסדר חליצה ספ"י מו
ובפירוט סדר חליצה ספ"י
סד:
עו ד מיי שם הל' בד
טו"ש"ע שם סג' בל'
חליצה ספ"י נא:
פ מיי שם טו"ש"ע שם
ספ"י י:
פא ו מיי פ"ד מהל'
גולה ופירוט הל"ו
סמג עשין עד טו"ש"ע
חומ"ס ר"ד ספ"י י'
פב ז מיי פ"ד מהל'
גירושין ה"א סמג
עשין גו' טו"ש"ע אה"ע
ס' קמג ספ"י א:
פג ח מיי פ"ד מהלכות
יבום הלכה כה סמג
עשין נב טו"ש"ע שם ס'
קסט פט"י יג בזה"ש
ובסדר חליצה ספ"י לא
ובפירוט סדר חליצה ספ"י
מה ובס' חליצה ספ"י נג:
פד ט מיי פ"ד מהל'
משה הקדמות
הלכה טו:
פה י מיי פ"ד מהל'
גירושין הלכה כ
סמג עשין נ טו"ש"ע שם
סימן קלד ספ"י ה:
פו ב מיי פ"ד מהלכות
יבום הלכה כט סמג
עשין נב טו"ש"ע שם סימן
קסט ספ"י ה:
פז א מיי פ"ד מהל'
גירושין הלכה י סמג
עשין כ טו"ש"ע שם ס'
קסט ספ"י ח:
פח ז מיי שם הלכה ט
סמג וטו"ש"ע שם
ומיי פ"ד מהלכות יבום
הלכה טו סמג עשין נב
טו"ש"ע אה"ע סימן קסט
ספ"י י ובפירוט סדר
חליצה ספ"י לה:

תורה אור השלם
1. אם עלה קרבנו מן
הקרבן וקר תמידי קרבנו
אל פתח אהל מועד
יקריב אותו קרבנו לפני
יהוה

תוספות ישנים
(א) תיבה למ"ד חליצה
אית' אלא"כ מכירין מ"ש
מה' דתנן פרק (התקבל)
האומר (קדושין סג.)
קדשתי את בתי ואני יודע
למי קדשתי וכל אחד
ואחד את קדשתי ונתן לה
בנין ונתת אלמנה לא בנין
היכיר. וכן האשה שאמרה
למי קדשתי ואני יודעת למי
נתקדשתי ונתן אחד ואמר
אני קדשתי ונתן לה גט
והיה אלא"כ לא בנין
היכיר. והכל אמרו אין
חולצין אלא"כ מכירין ויש
לחלק דהא"כ חייב שמה
יסתרו דכיון ויחשבוהו
הא"כ או האשה אצל הכהן
לכא"כ דמכחש ליה שיהי' גם
הוא רואה כמות מיה ל"ע
דקמן לקמן בפרק בתרומה
(קכב.) משאלי עד פי מה
קול ומעשה בחדש שעמד
על ראש ההר ואמר פלוני
בן פלוני דמכחש פלוני מת

בתי עמודי. ללשון שפי' בקונטרס עמודי וחלצי לו משמע שפירש
עמידה לחלוץ ושמה לכחלה צבי ולא מיפסלה בזה כדפירש
לעיל (דף קג.) גבי צין עומד צין יושב צין מוטת:
אין לו אלא שברו. היינו דוקא כגון הכה ששאל דבר גדול במקום
שצין לוקחין אלא דבר מועט *וכן
היה להגדיל במהל (צ"ק קטו: ושם)
גבי הלך להביא כרוז ודורמסקין
לחולה דאין לו אלא שכרו אצל היכה
שלוקחין דבר גדול התם אין יכול
לומר לו משטה אני כך ואע"פ שלא
הוציא כלום מאותו דבר שמועט עליו
שכר: **רבא** אמר רב סחורה.
והא דלמחר באלו מילואות (צ"מ דף נג.)
ושם אמר רבא כגון רב סחורה
לאסבגן וזהמא ליסטרון פירוש שהאיר
עייני בלואות משנה אחת רבה גרס
התם אצל רבא היה תלמידו מובהק
דמשמע הכה ובכמה דוכחין ואית
דגרסי התם רבא וי"ל דה"ק אפילו
לא אסבגן אלא וזהמא ליסטרון בלנד
אני חייב לקרוע עליו *:
לפיכך אין כותבין גט חליצה
א"כ מכירין בו.

פירש בקונטרס דחיישין שמה יטעו
בית דין האחרון וישאלו בלא הכרה
יבם ויסמכו על בית דין הראשון וא"ת
ואמאי חולצין בית דין הראשון אע"פ
שצין מכירין וניחוש דלמא מיימי
סהדי שחלה צ"ד ויסמכו בית דין
האחרון עלייה וישאלו לשוק בלא
הכרה וי"ל דעדים אינם מעידין
לחלצין וישאלו להם אם הכירוהו בלא
דין הראשון דכיון האו ודאי לא
חיישין: **ורבא** ידיה אמר בו'
ולא חיישין לבית דין מועין. פירוש
שמה טעו צ"ד הראשון ועשו בלא
הכרה כך פירש הקונטרס וקשה
דאין פירוש צית דין טועין שזה
דחיישין לבית דין טועין דרב סחורה
היינו צית דין אחרון ולא חיישין לבית
דין טועין דרבא היינו צית דין הראשון
ועוד קשה לר"י דלמחר פ' יש נוחלין
(צ"ב דף קלח: ושם) אמר רב דימי
הילכתא לא חיישין לצ"ד טועין ופרקי
מ"ש מדרבא דלמחר רבא אין חולצין
אלא"כ מכירין דחיישי' לבית דין טועין
בו' אלמא דרבא גרסי' חוששין
לבית דין טועין ונראה לר"י כגריסת
ספרים ישנים דגרסי דרבא סחורה
לא חיישין ודברצא חיישין וה"פ לא
חיישין לבית דין טועין שמה יטעו
בית דין אחרון להשיאה ע"י חליצה
שיעידו בחליצה ולא בזה"ש אלא
הא"כ לא חיישין אלא יחזרו עליהם אם
הכירו צ"ד הראשון ורבא סבר דאין
חולצין אלא"כ מכירין שמה יטעו צית
דין האחרון להשיאה על ידי עדים
ויאמרו שלא עשו כ"א בזה"ש והקשה
הר"ר יהודה מדמתיב בתוספתא (פ"ד)
חולצין לאשה אע"פ שאין מכירין
אותה תיקשה לרבא משמיה דנפשיה
ותירך דתוספתא מייירי דלדוריתא
ואמוראי דהכא איירי דרבנן א:
רבא

בדידיה אומר * אין חולצין אלא אם כן מכירין ואין מומאין אלא"כ
מכירין * לפיכך כותבין גט חליצה אף על פי שאין מכירין וכותבין
גט מיאון אף על פי שאין מכירין ולא חיישין לבית דין טועין:
בתנאי

על מנת שספק לך מאתים וזו. ואע"ג דלא יבא ליה חליצתה כשירה
כדמפורש בכתובות בהמדייר (דף עד.) דכל תנאי מבני גד ובני ראובן
גמרינן תנאה שאפשר * להתנות על ידי שליח שעשה משה את יהושע
שליח לתת להם את ארץ הגלעד הוי תנאה תנאה וכל תנאי דלא
אפשר לעשות על ידי שליח כגון
חליצה אין תנאי מועיל בה וזהו טעמו
של דבר: **צבי** עמודי. עמודי
והחייבני לו: **ישבסא**. מהחייבני
לו: **זו היא עמידה**. זו היא תקנה:
ידעם ליה. מכרת היא זו שום דבר
גנאי: **אמרה** ליה אין **מומא** חזא
לא לייצמה אלא כדי לאכול ולכלות
ממונה ולגרשה: לישנא אחריתא צבי
עמודי. עמודי על רגליך דכתיב
(דברים יט) ועמדו שני האנשים
בעמידה * וישבסא זו היא עמידה.
קטענת היא או חולה. אמר לה ידע
לה מכיר הוא זה שרואה לייצמה
אמרה ליה אין ומומא חזא בה *:
נראה דר' יוחנן. דלמחר לעיל עד
שימכונו שניהם: **הב** ליה. דהא
קבלת עלה ואע"ג דחליצה בזה לא
מיפסלה מיהא אחיבה לקיומי תנאה
מדינא כשאר שכירות דעלמא: **אמר**
ליה. כיון דחליצה כשירה היא משום
דינא נמי לית ליה דכיון דעליה רמיא
למיעד ולא צבי משטה אני כך עזרה
ליה: **מעברא**. מעבר ים בסיפיה:
אמר ליה **אני**. לרב פפא: **אנך**
כונה. כלומר כמדומה אני שיש לך
אז ואם סמוכין לך לספק לרביך
לפיכך קח ממחרת שנעמתי: **ושכנו**.
אבוא ואימי: **גט מוטעה** פסול
אם אינה מקיימת תנאה דליפשר
לגט ע"י שליח שהאומר לשנים כתבו
ותנו גט לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו *
הילכך דמי לתנאי צבי גד ומהני ציה
תנאה: **וכן** **גטי** נשים. כופין אותו
עד שיאמר רוצה אני **חולצין אע"פ**
שאין מכירין. יבם ויצמה אע"פ
לפנינו לחלוץ ואין אנו מכירין זו שוא
יצמה נזקקין להן צ"ד וחולצין:
וממאין. צ"ד נזקקין למיאון אע"פ
שאין מכירין: **לפיכך**. הואיל ונזקקין
להם אע"פ שאין מכירין אותם: אין
נוספין **גט חליצה**. עדים הרואים
בחליצה ובמלאין אין כותבין ונותנין
לה להיות צידה לזכות אלא"כ מכירין
שהן יבם ויצמה. והשתא דאין כותבין
אלא"כ מכירין אי נמי לאו יצמה הוא
לא נפיק חורבה מיינה דכל כמה
דלית לה גט חליצה לא נכדי לה:
חיישין לצ"ד טועין. אם כתבו לה
עדים ראויי שחלה בפנינו מפלוני
ואפילו לא כתבו זו ואינן מודיענהו
חיישין שמה תראה גט זה לצ"ד אחר
ויסמכו עליו ולא יבדקו אם פלוני זה
הכתוב גט זה יצמה הוא אם לאו
וישאלו אותה והיו טועין בהלכה
שאין יודעין שחולצין וממאין ואע"פ
שאין מכירין: **לפיכך**. הואיל ואין
חולצין אלא"כ מכירין: **נוספין** גט
חליצה. עדים שראו שחלה יכולין
לכתוב לה ואע"פ שאין מכירין ולא
חיישין שמה טעו צ"ד בהלכה זו
לומר חולצין אף על פי שאין מכירין
וחללו לה ממי שאינו יצמה:
מתני

גליון הש"ס
תוס' ד"ה אין לו ברה וכן
החייב דהגדיל ברה וברא וכו'.
ע' ג' שפוט לחס רב סימן
רכ ובספר כמות אור על
המורה להנאון בעל פנים
מחירות בפרשה מולדות:
הגהות הב"ח
(א) גמ' אמרה ליה אמת.
כ"ב ס"א אמה וכו'.
גירסת רש"י וא"י
השמות: (ב) שם אמר ליה
רב פפא משטה אני כך:
תוס' חד מקמאי
חליצה מוטעת איהא היא
חליצה מוטעת כל שאל
חלוץ לה ע"מ שתתן
לך מאתים וזהו שריה
ואי בעיא מניה שתתן
לו המאתים אמר' ליה
משטה אני כך ולא
יהבה ליה מדי ואם א"ל
חלוץ ובכך אתה כונס
פסולה ופוסלת מן האחים
וטעמיה דמילתא דחליצה
מוטעת כשירה היתר בה
היתר טעמי בפי' חותמא
טעמא הוא מכיון דחליץ
סוממא אחולי אחליה
לחצאנה ולהאי טעמא
בשעת חליצה אדכר לה
הנאה החליצה פסולה וחד
טעמא משום דא"א לקיים
המעשה ע"י שליח ולא
הוי דומיא דבני גד ובני
ראובן ואין צורך לקיים
התנאי ואפי' אדכריה
בשעת מעשה ובתוך
המעשה החליצה כשירה.
והכי מסקנא דשמעתא.
הכי גרסי' בספרים שלנו.
אמר רבא אמר רב סחורה
אמר רב הונא חולצין
אע"פ שאין מכירין
וממאין אע"פ שאין
מכירין לפיכך אין כותבין
גט חליצה וגט מיאון
אע"פ מכירין אין חוששין
לכ"ד טועין ורבא ידיה
אמר אין חולצין אלא
מכירין ואין ממאין אע"פ

מוסף רש"י
בין שנתכרין הווא.
לחלצה (כתובות עד.)
חלוץ לה ע"מ שתתן
כו'. ואע"ג דלא יבא
סברה (שם). יקריב אותו.
אל פתח אהל מועד יקריב
אותו. קרא יתירא הוא
דהא כתיב בנשיה יקריבו
(ר"ה א.) ובני"ז קדושין ג.)
ומי' לתכנס יקריבו אל
פתח אהל מועד ללבו
לפי' ה' (ושב"ט ב"ב סח.)
מלמד שכופין אותו. לקיים דברי דברו (קדושין ג.) להקריב מה שגדל (ב"ב סח.). וכן אתה מוצא בגיטין נשים. בהקדמת
(כתובות עו.) ואלו כסופין אותו לזכור מוכה שכן ובעל פוליסות דכופין ומכין אותו עד שיאמר רוצה אני דנקמן מדמנו משמע
(ושב"ט ב"ב סח.).